

รูปแบบการพัฒนาศูนย์การเรียนรู้เศรษฐกิจพอเพียงและเกษตรทฤษฎีใหม่
มหาวิทยาลัยราชภัฏกาแพงเพชร แม่สอด ให้เป็นแหล่งเรียนรู้ที่ยั่งยืนสำหรับผู้สูงอายุ
ในตำบลแม่ปะ อำเภอแม่สอด จังหวัดตาก

Model Development of Sufficiency Economy Learning Center and New Theory Agriculture in
Kamphaeng Phet Rajabhat University Maesot for providing sustainable learning resources for the
elderly in Mae Pa Sub-district Maesot District Tak Province.

ธนัชพร หาใต้¹ และมลลิกา ทองเฒ่า²

Tanatporn Hadai¹ and Manliga Thong-em

¹อาจารย์ คณะวิทยาการจัดการ มหาวิทยาลัยราชภัฏกาแพงเพชร วิทยาเขตแม่สอด

²อาจารย์ คณะมนุษยศาสตร์และสังคมศาสตร์ มหาวิทยาลัยราชภัฏกาแพงเพชร วิทยาเขตแม่สอด

¹Lecturer from the Faculty of Management Science Kamphaeng Phet Rajabhat University Maesot Campus

²Lecturer from the Faculty of Humanities and Social Sciences Kamphaeng Phet Rajabhat University Maesot Campus

Corresponding Author Email: Tanatporn.h@gmail.com

Received: 1 July 2021

Revised: 29 July 2021

Accepted: 5 August 2021

บทคัดย่อ

งานวิจัยนี้มี วัตถุประสงค์ 1. เพื่อศึกษาสภาพปัจจุบัน และความต้องการของผู้สูงอายุในการพัฒนาศูนย์การเรียนรู้เศรษฐกิจพอเพียงและเกษตรทฤษฎีใหม่ มหาวิทยาลัยราชภัฏกาแพงเพชร แม่สอด ให้เป็นแหล่งเรียนรู้ที่ยั่งยืน 2. เพื่อพัฒนารูปแบบแหล่งเรียนรู้ที่ยั่งยืนด้านเศรษฐกิจพอเพียงที่เหมาะสมกับผู้สูงอายุ และ 3. ประเมินความพึงพอใจรูปแบบแหล่งเรียนรู้ที่ยั่งยืนด้านเศรษฐกิจพอเพียงที่เหมาะสมกับผู้สูงอายุ โดยใช้ศูนย์การเรียนรู้เศรษฐกิจพอเพียงและเกษตรทฤษฎีใหม่ มหาวิทยาลัยราชภัฏกาแพงเพชร แม่สอด เป็นวิจัยแบบผสมผสานระหว่างการวิจัยเชิงคุณภาพและเชิงปริมาณ มีเครื่องมือการวิจัย คือ แบบสอบถามและแบบสัมภาษณ์ โดยมีกลุ่มตัวอย่าง จำนวน 17 คน และกลุ่มเป้าหมาย 50 คน ซึ่งตัวอย่างได้มาโดยการสุ่มแบบเจาะจง แล้วนำข้อมูลที่รวบรวมได้จากแบบสอบถามมาวิเคราะห์โดยใช้สถิติเชิงพรรณนา ประกอบด้วย ค่าร้อยละ ค่าเฉลี่ย ค่าเบี่ยงเบนมาตรฐาน และข้อมูลที่รวบรวมได้จากแบบสัมภาษณ์มาวิเคราะห์แบบเชิงเนื้อหา ผลการวิจัยพบว่า 1) สภาพปัจจุบันของศูนย์การเรียนรู้ เป็นศูนย์การเรียนรู้ที่มีความพร้อมในการให้บริการทางวิชาการ การสืบสานงานโครงการอันเนื่องมาจากพระราชดำริ ที่เกี่ยวเนื่องกับปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียง ซึ่งความต้องการของผู้สูงอายุในการพัฒนาศูนย์การเรียนรู้เศรษฐกิจพอเพียงและเกษตรทฤษฎีใหม่มหาวิทยาลัยราชภัฏกาแพงเพชร แม่สอด ให้เป็นแหล่งเรียนรู้ที่ยั่งยืนสำหรับผู้สูงอายุ โดยต้องการให้พัฒนาให้เป็นศูนย์การเรียนรู้เพื่อสร้างรายได้ให้กับผู้สูงอายุ 2) พัฒนาศูนย์การเรียนรู้ฯ เป็นแหล่งเรียนรู้ในการพัฒนาและต่อยอดผลิตภัณฑ์ชุมชน และเป็นศูนย์กลางการจำหน่ายสินค้าหรือผลิตผลของผู้สูงอายุ ซึ่งความต้องการของชุมชนนั้นจะมีความต้องการในเรื่องของการบริหารจัดการ 3) ส่วนในประเด็นของการสร้างรูปแบบการพัฒนาศูนย์การเรียนรู้เศรษฐกิจพอเพียงและเกษตรทฤษฎีใหม่ มหาวิทยาลัยราชภัฏกาแพงเพชร แม่สอด ให้เป็นแหล่งเรียนรู้ที่ยั่งยืนสำหรับผู้สูงอายุ นั้นพบว่า ควรดำเนินการในพัฒนารูปแบบของฐานการเรียนรู้ โดยมีทั้งหมด 7 ฐานเรียนรู้ ได้แก่ (1) ฐานศาสตร์พระราช (2) ฐานคนมีน้ำยา (3) ฐานปุ๋ยและน้ำหมักชีวภาพ (4) ฐานคนมีพลัง (5) ฐานผักเป็นยา (6) ฐานหมอดิน และ (7) ฐานจักสานงานฝีมือ และผลการประเมินความพึงพอใจที่มีต่อรูปแบบของการพัฒนาศูนย์การเรียนรู้เศรษฐกิจพอเพียงและเกษตรทฤษฎีใหม่ มหาวิทยาลัยราชภัฏกาแพงเพชร แม่สอด ให้เป็นแหล่งเรียนรู้ที่ยั่งยืนสำหรับผู้สูงอายุ พบว่า ฐานการเรียนรู้ที่ผู้สูงอายุพึงพอใจมากที่สุดคือ ฐานผักเป็นยา ($x = 4.13$)

คำสำคัญ: ผู้สูงอายุ, แหล่งเรียนรู้อย่างยั่งยืน

Abstract

This research consists purposes 1. to study the current situation. and the needs of the elderly in the development of the Sufficiency Economy Learning Center and the New Theory Agriculture Kamphaeng Phet Rajabhat University, Mae Sot to be a sustainable learning resource 2. To develop a sustainable learning resource model on the sufficiency economy that is suitable for the elderly and 3. to assess the satisfaction of the model of sustainable learning resource on the sufficiency economy suitable for the elderly. by using the Sufficiency Economy Learning Center and New Theory Agriculture Kamphaeng Phet Rajabhat University, Mae Sot is a combination of qualitative and quantitative research. There are research tools such as questionnaires and interview forms. The sample group consisted of 17 people and the target group of 50 people, which samples were obtained by specific randomization. The data collected from the questionnaire were analyzed using descriptive statistics consisting of percentage, mean, standard deviation. and the data gathered from the interview form for content analysis. The results showed that 1) to provide academic services and work on projects that related to Sufficiency Economy Philosophy and initiated by His Majesty the Late King Bhumibol Adulyadej. 2) The elderlies' needs were to be educated about management, and 3) to have a sustainable learning center that generates income for elderly, improves community products, acts as a shopping hub for elderly's products, and promotes agriculture jobs. Regarding the learning stations, 7 stations were developed, which were (1) King's Philosophy (2) Cleaning Liquid (3) Biological Fertilizer (4) Renewable Energy (5) Vegetables and Herbs, (6) Earthworm Farming and (7) Craftsmanship Handmade. The elderlies' satisfaction evaluation showed that the Vegetables and Herbs station was the most satisfied station for the elderlies, with a mean score of $\bar{x} = 4.13$

Keywords: Elderly, Sustainable Learning Resources

บทนำ

จากสถานการณ์การเพิ่มขึ้นของสัดส่วนประชากรผู้สูงอายุที่ทั่วโลกกำลังเผชิญอยู่ในขณะนี้ โดยประเทศไทยเป็นอีกหนึ่งประเทศที่กำลังเข้าสู่การเป็นสังคมผู้สูงอายุ ข้อมูลจากสำนักงานคณะกรรมการพัฒนาเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติ พบว่าสัดส่วนของประชากรผู้สูงอายุเพิ่มขึ้นอย่างต่อเนื่อง โดยเพิ่มจากร้อยละ 9.4 ในปี พ.ศ.2545 เป็นร้อยละ 10.7 ในปี พ.ศ. 2550 และคาดการณ์ว่าจะเพิ่มจำนวนขึ้นถึง 20.5 ล้านคน หรือร้อยละ 25 ของจำนวนประชากรทั้งหมดในปี พ.ศ.2558 (สำนักงานคณะกรรมการพัฒนาการเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติ, 2560) จากแนวโน้มการเพิ่มขึ้นของผู้สูงอายุดังกล่าว ส่งผลให้เกิดภาวะเสี่ยงและปัญหาด้านการดำรงชีวิตของผู้สูงอายุเพิ่มมากขึ้นอย่างหลีกเลี่ยงไม่ได้ การส่งเสริมให้ผู้สูงอายุยังคงอยู่ในกำลังแรงงานได้นานที่สุด จึงเป็นนโยบายสำคัญที่จะทำให้ประเทศไทยรับมือกับการเพิ่มขึ้นอย่างรวดเร็วของประชากรสูงวัยได้ นโยบายเพื่อส่งเสริมให้ผู้สูงอายุยังคงอยู่ในกำลังแรงงานนานที่สุด คือ การเสริมทักษะหรือเพิ่มทักษะใหม่ให้กับแรงงานสูงอายุภายใต้แนวคิดการเรียนรู้ตลอดชีวิต (มูลนิธิสถาบันวิจัยและพัฒนาผู้สูงอายุไทย, 2562) สอดคล้องกับ แผนพัฒนาเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติ ฉบับที่ 12 พ.ศ.2560-2564 (สำนักงานคณะกรรมการพัฒนาการเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติ, 2559) ที่กล่าวถึงยุทธศาสตร์การพัฒนา

ประเทศ ประเด็นยุทธศาสตร์การเสริมสร้างและพัฒนาศักยภาพทุนมนุษย์ ได้กำหนดวัตถุประสงค์ประการหนึ่งคือ เพื่อเตรียมคนในสังคมไทยให้มีทักษะในการดำรงชีวิตสำหรับโลกศตวรรษที่ 21 กำหนดเป้าหมายพร้อมตัวชี้วัดไว้ว่า “คนไทยมีการศึกษาที่มีคุณภาพตามมาตรฐานสากลและมีความสามารถเรียนรู้ด้วยตนเองอย่างต่อเนื่อง” รวมถึงแนวทางการพัฒนาในประเด็นด้านการยกระดับคุณภาพการศึกษาและการเรียนรู้ตลอดชีวิตคือ “การปรับปรุงแหล่งเรียนรู้ในชุมชนให้เป็นแหล่งเรียนรู้เชิงสร้างสรรค์และมีชีวิต” ดังนั้นการพัฒนาแหล่งเรียนรู้ ซึ่งเป็นแหล่งข้อมูล ข่าวสาร ความรู้ และประสบการณ์ที่จะทำให้ประชาชนโดยเฉพาะกลุ่มผู้สูงอายุได้เรียนรู้ด้วยตนเอง สามารถคิดเอง ปฏิบัติเอง และสร้างความรู้ด้วยตนเอง จนเกิดกระบวนการเรียนรู้ นำไปสู่การพัฒนาชุมชนได้อย่างยั่งยืน ซึ่งผู้สูงอายุมีความจำเป็นที่จะต้องเรียนรู้ รับรู้ข้อมูลข่าวสารอยู่เสมอ และควรได้รับการพัฒนาอย่างต่อเนื่องตลอดชีวิต วิธีการที่จะให้ความรู้หรือให้การเรียนรู้ตลอดชีวิตแก่ผู้สูงอายุอย่างต่อเนื่องนั้น อาจจะต้องใช้วิธีการและแหล่งเรียนรู้ที่แตกต่างจากบุคคลในวัยเรียนหรือวัยทำงานการให้ความรู้จะต้องเป็นวิธีการของการศึกษานอกระบบและการศึกษาตามอัธยาศัย โดยมีแหล่งเรียนรู้ที่มีความพร้อมที่จะส่งเสริมและสนับสนุนอย่างยั่งยืน ศูนย์การเรียนรู้ตามแนวทางปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียงและเกษตรทฤษฎีใหม่ มหาวิทยาลัยราชภัฏกาฬงเพชร แม่สอด ถือได้ว่าเป็นแหล่งการเรียนรู้ที่ให้บริการวิชาการถ่ายทอดความรู้ จัดฝึกอบรมทั้งในและนอกสถานที่ที่เกี่ยวข้องกับหลักปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียง เป็นแหล่งเรียนรู้ให้บริการศึกษาดูงานแก่บุคคลทั่วไป หน่วยงานต่าง ๆ และยังได้ทำการศึกษาวิจัยรวบรวมองค์ความรู้ ในประเด็นของเศรษฐกิจพอเพียงและเกษตรทฤษฎีใหม่ และเทคโนโลยีของชุมชน จะเห็นได้ว่าศูนย์ฯ มีความพร้อมที่จะพัฒนาให้เป็นแหล่งการเรียนรู้ตามแนวปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียงที่มีเหมาะสมกับผู้สูงอายุ ไม่ว่าจะเป็นในส่วนของอาคารสถานที่ บุคลากร และวัสดุ อุปกรณ์ในการเรียนรู้ต่าง ๆ

ดังนั้น เป้าหมายที่สำคัญยิ่งของงานวิจัยนี้คือ เพื่อพัฒนาแหล่งเรียนรู้ด้านเศรษฐกิจพอเพียง เพื่อใช้เป็นแหล่งพัฒนาตนเองอย่างต่อเนื่องและยั่งยืนของผู้สูงอายุ โดยแหล่งเรียนรู้จะไม่เป็นแต่เพียงสถานที่ให้บริการทรัพยากรเรียนรู้เท่านั้น แต่หากสามารถใช้เป็นสถานที่ในการจัดกิจกรรมเรียนรู้ที่หลากหลายรูปแบบตามกระบวนทัศน์ใหม่ในศตวรรษที่ 21 ได้แนวทางที่เหมาะสมในการพัฒนาแหล่งเรียนรู้ด้านเศรษฐกิจพอเพียงแก่ผู้สูงอายุ จึงเห็นควรศึกษา รูปแบบการพัฒนาศูนย์การเรียนรู้เศรษฐกิจพอเพียงและเกษตรทฤษฎีใหม่ มหาวิทยาลัยราชภัฏกาฬงเพชร แม่สอด ให้เป็นแหล่งเรียนรู้ที่ยั่งยืนสำหรับผู้สูงอายุ ในตำบลแม่ปะ อำเภอแม่สอด จังหวัดตาก เพื่อเป็นการพัฒนาแหล่งเรียนรู้ โดยการน้อมนำเอาหลักปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียงมาเป็นต้นแบบในการเรียนรู้ ซึ่งจะก่อให้เกิดประโยชน์ต่อชุมชนและท้องถิ่นต่อไป

วัตถุประสงค์ของการวิจัย

1. เพื่อศึกษาสภาพปัจจุบัน และความต้องการของผู้สูงอายุในการพัฒนาศูนย์การเรียนรู้เศรษฐกิจพอเพียงและเกษตรทฤษฎีใหม่ มหาวิทยาลัยราชภัฏกาฬงเพชร แม่สอด ให้เป็นแหล่งเรียนรู้ที่ยั่งยืน
2. เพื่อพัฒนารูปแบบแหล่งเรียนรู้ที่ยั่งยืนด้านเศรษฐกิจพอเพียงที่เหมาะสมกับผู้สูงอายุ โดยใช้ศูนย์การเรียนรู้เศรษฐกิจพอเพียงและเกษตรทฤษฎีใหม่ มหาวิทยาลัยราชภัฏกาฬงเพชร แม่สอด
3. เพื่อประเมินความพึงพอใจรูปแบบแหล่งเรียนรู้ที่ยั่งยืนด้านเศรษฐกิจพอเพียงที่เหมาะสมกับผู้สูงอายุ โดยใช้ศูนย์การเรียนรู้เศรษฐกิจพอเพียงและเกษตรทฤษฎีใหม่ มหาวิทยาลัยราชภัฏกาฬงเพชร แม่สอด

วิธีการดำเนินการวิจัย

การวิจัยครั้งนี้ เป็นการวิจัยแบบผสมผสานระหว่างการวิจัยเชิงคุณภาพและเชิงปริมาณ (Mixed Methods) โดยมีวิธีการดำเนินการวิจัย ดังนี้

1. ประชากรกลุ่มตัวอย่าง และกลุ่มเป้าหมายในการวิจัย

1.1 ประชากร ได้แก่ กลุ่มประชากรผู้สูงอายุที่อาศัยอยู่ในตำบลแม่ปะ อำเภอแม่สอด จังหวัดตาก รวมทั้งตัวแทนหน่วยงานราชการที่เกี่ยวข้องกับการดูแลผู้สูงอายุในพื้นที่ตำบลแม่ปะ อำเภอแม่สอด จังหวัดตาก

1.2 กลุ่มตัวอย่าง ได้แก่ คณะกรรมการดำเนินงานโรงเรียนผู้สูงอายุตำบลแม่ปะ และผู้แทนหน่วยงานที่เกี่ยวข้อง จำนวน 17 คน ซึ่งตัวอย่างได้มาโดยการสุ่มแบบเจาะจง (Purposive Sampling)

1.3 กลุ่มเป้าหมาย ได้แก่ กลุ่มที่ใช้ในการประเมินความพึงพอใจที่มีต่อรูปแบบแหล่งเรียนรู้ที่ยั่งยืนด้านเศรษฐกิจพอเพียงที่เหมาะสมกับผู้สูงอายุ คือ นักเรียนของโรงเรียนผู้สูงอายุ ตำบลแม่ปะ อำเภอแม่สอด จังหวัดตาก จำนวน 50 คน ได้มาโดยการสุ่มแบบเจาะจง (Purposive Sampling)

2. เครื่องมือในการวิจัย ได้แก่ 1) แบบสัมภาษณ์ (Interview) 2) แบบสอบถาม (Questionnaire)

3. การเก็บรวบรวมข้อมูล ได้แก่ การเก็บรวบรวมข้อมูลจาก 1) ข้อมูลปฐมภูมิ (Primary Data) คือ เป็นข้อมูลที่ได้จากการประชุมเชิงปฏิบัติการแบบมีส่วนร่วมกับกลุ่มเป้าหมายและการใช้แบบสอบถาม 2) ข้อมูลทุติยภูมิ (Secondary Data) คือ เป็นข้อมูลที่ได้จากการรวบรวมข้อมูลเอกสารต่าง ๆ (Document Research) อาทิ หนังสือ ตำรา เอกสารวิชาการ งานวิจัย และสื่ออิเล็กทรอนิกส์ที่เกี่ยวข้อง

4. การวิเคราะห์ข้อมูล ได้แก่ การวิเคราะห์ข้อมูลแบ่งออกเป็น 2 ส่วน คือ 1) การวิเคราะห์ข้อมูลเชิงคุณภาพ โดยการนำข้อมูลที่ได้จากการสัมภาษณ์เชิงลึกกับกลุ่มเป้าหมายและการรวบรวมข้อมูลเอกสารต่าง ๆ มาวิเคราะห์ในเชิงเนื้อหา (Content Analysis) 2) การวิเคราะห์ข้อมูลเชิงปริมาณ โดยการนำข้อมูลที่ได้จากการแจกแบบสอบถามมาวิเคราะห์โดยใช้โปรแกรมทางสถิติเพื่อหาค่าสถิติร้อยละ (Percentage) และหาค่าเฉลี่ย (Arithmetic Mean)

5. สถิติที่ใช้ในการวิจัย ได้แก่ โปรแกรมสถิติสำเร็จรูปเชิงพรรณนา ประกอบด้วย ค่าร้อยละ (Percentage) หาค่าเฉลี่ย (Arithmetic Mean) ค่าเบี่ยงเบนมาตรฐาน (Standard Deviation)

ผลการวิจัย

การวิจัยเรื่องรูปแบบการพัฒนาศูนย์การเรียนรู้เศรษฐกิจพอเพียงและเกษตรทฤษฎีใหม่ มหาวิทยาลัยราชภัฏกำแพงเพชร แม่สอด ให้เป็นแหล่งเรียนรู้ที่ยั่งยืนสำหรับผู้สูงอายุในตำบลแม่ปะ อำเภอแม่สอด จังหวัดตาก ผู้วิจัยสามารถจำแนกผลการศึกษาวิจัยได้ ดังนี้

1. เพื่อศึกษาสภาพปัจจุบัน และความต้องการของผู้สูงอายุในการพัฒนาศูนย์การเรียนรู้เศรษฐกิจพอเพียงและเกษตรทฤษฎีใหม่ มหาวิทยาลัยราชภัฏกำแพงเพชร แม่สอด ให้เป็นแหล่งเรียนรู้อย่างยั่งยืน

ผลการวิจัยพบว่า พื้นที่บริเวณด้านหลังของมหาวิทยาลัยราชภัฏกำแพงเพชร แม่สอด มีความเหมาะสมจึงได้ดำเนินการปรับปรุงพื้นที่จำนวน 14 ไร่เศษ โดยได้รับความสนับสนุนเครื่องจักรกลจากหน่วยพัฒนาการเคลื่อนที่ 33 ช่วยเหลือในการปรับปรุงพื้นที่ โดยในระยะแรกนั้นนอกจากจะทำการปรับพื้นที่แล้วยังได้ขุดสระน้ำพื้นที่ประมาณ 3 ไร่ อีกทั้งยังก่อสร้างอาคารเอนกประสงค์ชั่วคราวไว้หนึ่งหลัง โดยตั้งชื่อศูนย์แห่งนี้ว่า “ศูนย์การเรียนรู้ตามแนวปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียงและเกษตรทฤษฎีใหม่” ต่อมาในปีงบประมาณ 2552 มหาวิทยาลัยราชภัฏกำแพงเพชร ได้จัดสรรงบประมาณเพื่อขุดสระน้ำเพิ่มเติมอีก 2 ลูก และในปีงบประมาณ 2554 มหาวิทยาลัยราชภัฏกำแพงเพชร ได้จัดสรรงบประมาณเพื่อก่อสร้างอาคารเอนกประสงค์ 1 หลัง อาคารสำนักงาน 1 หลัง และบ้านพักเจ้าหน้าที่ 1 หลัง ต่อมาในปีงบประมาณ 2557 ได้จัดสรรงบประมาณเพื่อก่อสร้างลานกิจกรรมเอนกประสงค์ และก่อสร้างอาคารเพื่อไว้เป็นฐานการเรียนรู้จำนวน 4 หลัง และในปีงบประมาณ 2561 ได้จัดสรรงบประมาณเพื่อปรับปรุงห้องน้ำจำนวน 3 ห้อง ปัจจุบันศูนย์การเรียนรู้ตามแนวปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียงและเกษตรทฤษฎีใหม่ มหาวิทยาลัยราชภัฏกำแพงเพชร แม่สอด ได้มีการพัฒนาปรับปรุงไม่ว่าจะเป็นด้านโครงสร้างพื้นฐานและด้านการให้บริการวิชาการ ซึ่งที่ผ่านมาได้

ให้บริการวิชาการแก่ชุมชนท้องถิ่นไปแล้วไม่น้อยกว่า 20 โครงการ และจะได้มีการพัฒนาให้ดียิ่งขึ้นเพื่อสืบสานตามแนวพระราชดำริของ พระบาทสมเด็จพระปรมินทรมหาภูมิพลอดุลยเดชต่อไป

2. เพื่อพัฒนารูปแบบแหล่งเรียนรู้ที่ยั่งยืนด้านเศรษฐกิจพอเพียงที่เหมาะสมกับผู้สูงอายุ โดยใช้ศูนย์การเรียนรู้เศรษฐกิจพอเพียงและเกษตรทฤษฎีใหม่ มหาวิทยาลัยราชภัฏกาฬงเพชร แม่สอด

ผลการวิจัยพบว่า รูปแบบของการพัฒนาศูนย์การเรียนรู้เศรษฐกิจพอเพียงและเกษตรทฤษฎีใหม่ มหาวิทยาลัยราชภัฏกาฬงเพชร แม่สอด ให้เป็นแหล่งเรียนรู้ที่ยั่งยืนสำหรับผู้สูงอายุ มีการสร้างรูปแบบโดยการแบ่งฐานการเรียนรู้ออกเป็น 7 ฐาน ได้แก่ 1. ฐานศาสตร์พระราชา เป็นฐานการเรียนรู้เกี่ยวกับการน้อมนำหลักการดำเนินงานตามศาสตร์พระราชา เข้าใจ เข้าถึง พัฒนา เป็นวิธีการแห่งศาสตร์พระราชาเพื่อการพัฒนาที่ยั่งยืน ที่พระบาทสมเด็จพระปรมินทรมหาภูมิพลอดุลยเดชทรงใช้เป็นวิธีการทรงงานมาตลอด รัชสมัย โดยจัดแสดงในลักษณะของนิทรรศการกึ่งถาวร 2. ฐานคนมีน้ำยา เป็นฐานการเรียนรู้ที่สอนและสาธิตวิธีการทำน้ำยาเอนกประสงค์ เพื่อเป็นการเพิ่มรายได้และลดรายจ่ายในครัวเรือน ผลิตภัณฑ์ที่ใช้ในครัวเรือนที่สามารถผลิตได้ด้วยตนเอง โดยใช้วัสดุอุปกรณ์ที่หาได้ง่ายในท้องถิ่น เช่น การทำสบู่ก้อน สบู่เหลว น้ำยาล้างจาน น้ำยาซักผ้า หรือน้ำยาทำความสะอาดต่าง ๆ เป็นต้น 3. ฐานปุ๋ยและน้ำหมักชีวภาพ เป็นฐานการเรียนรู้ที่มีการผลิตและสาธิตการทำน้ำหมักชีวภาพ ซึ่งเป็นของเหลือสิ้นน้ำตาล ที่มีทั้งจุลินทรีย์และสารอินทรีย์ที่เป็นประโยชน์ต่อการเพาะปลูก เป็นส่วนประกอบหนึ่งของน้ำยาเอนกประสงค์ สูตรชีวภาพ ซึ่งสามารถนำมาใช้ในชีวิตประจำวันได้ทุกครัวเรือน 4. ฐานคนมีพลัง เป็นฐานการเรียนรู้ที่มี การศึกษา ค้นคว้า ทดลอง พัฒนา และสาธิต ตลอดจนส่งเสริมและเผยแพร่พลังงานทดแทน ซึ่งไม่ส่งผลกระทบต่อสิ่งแวดล้อม และเป็นแหล่งพลังงานที่มีอยู่ในท้องถิ่น ภายในฐานมีการสาธิตการประดิษฐ์ และการใช้ประโยชน์จากพลังงาน เช่น พลังงานแสงอาทิตย์ พลังงานน้ำ พลังงานจากการเผาถ่าน เป็นต้น เพื่อให้มีการผลิตและการใช้ประโยชน์อย่างมีประสิทธิภาพ เหมาะสมกับชุมชนและท้องถิ่น 5. ฐานผักเป็นยา เป็นฐานการเรียนรู้เกี่ยวกับการแลกเปลี่ยนเรียนรู้ สาธิตการปลูก วิธีการดูแล และการนำไปใช้ประโยชน์ ของ พืช/ผัก/สมุนไพร ในท้องถิ่น อย่างถูกต้องและเกิดประโยชน์สูงสุด 6. ฐานหมอดิน เป็นฐานการเรียนรู้ที่มีการให้ความรู้ สาธิตวิธีการการเลี้ยง การดูแลรักษา รวมไปถึงประโยชน์ของไส้เดือน โดยที่ไส้เดือนเป็นสิ่งมีชีวิตที่มีอยู่ในระบบนิเวศ มีความสามารถในการปรับสมดุลระบบธรรมชาติได้ และมีประโยชน์ในเชิงพานิชย์ได้เช่นกัน และ 7. ฐานจักสานงานฝีมือ เป็นฐานให้ความรู้ สาธิต และแลกเปลี่ยนประสบการณ์ในเรื่องของงานจักสาน โดยการใช้ความรู้จากภูมิปัญญาท้องถิ่น และการฝึกฝน มาประยุกต์ปรับใช้ให้สอดคล้องกับบริบท และความต้องการของสังคมในปัจจุบัน เพื่อเป็นการถ่ายทอดภูมิปัญญา ส่งผลถึงการอนุรักษ์ศิลปวัฒนธรรมด้านงานจักสานให้คงอยู่ตลอดไป

3. เพื่อประเมินความพึงพอใจรูปแบบแหล่งเรียนรู้ที่ยั่งยืนด้านเศรษฐกิจพอเพียงที่เหมาะสมกับผู้สูงอายุ โดยใช้ศูนย์การเรียนรู้เศรษฐกิจพอเพียงและเกษตรทฤษฎีใหม่ มหาวิทยาลัยราชภัฏกาฬงเพชร แม่สอด

ผลการวิจัยพบว่า การประเมินความพึงพอใจที่มีต่อรูปแบบของการพัฒนาศูนย์การเรียนรู้เศรษฐกิจพอเพียงและเกษตรทฤษฎีใหม่ มหาวิทยาลัยราชภัฏกาฬงเพชร แม่สอด ให้เป็นแหล่งเรียนรู้ที่ยั่งยืนสำหรับผู้สูงอายุ โดยมีการประเมิน 3 ด้าน ได้แก่ 1. ด้านรูปแบบของฐานการเรียนรู้ 2. ด้านสื่อที่ถ่ายทอดความรู้ฐานการเรียนรู้ และ 3. ด้านสถานที่จัดฐานการเรียนรู้ พบว่าฐานการเรียนรู้ที่ผู้สูงอายุพึงพอใจมากที่สุดคือ ฐานผักเป็นยา ($\bar{x} = 4.13$) รองลงมาคือ ฐานปุ๋ยและน้ำหมักชีวภาพ ($\bar{x} = 4.09$) ฐานคนมีพลัง (ค่าเฉลี่ย 3.98) ฐานศาสตร์พระราชา ($\bar{x} = 3.95$) ฐานจักสานงานฝีมือ ($\bar{x} = 3.86$) และมีความพึงพอใจต่อฐานคนมีน้ำยาและฐานหมอดิน ($\bar{x} = 3.79$)

สรุปผลการวิจัย

การวิจัยเรื่องรูปแบบการพัฒนาศูนย์การเรียนรู้เศรษฐกิจพอเพียงและเกษตรทฤษฎีใหม่มหาวิทยาลัยราชภัฏกาแพงเพชร แม่สอดให้เป็นแหล่งเรียนรู้ที่ยั่งยืนสำหรับผู้สูงอายุในตำบลแม่ปะ อำเภอแม่สอด จังหวัดตากผู้วิจัยสามารถสรุปผลการวิจัยตามวัตถุประสงค์ได้ ดังนี้

1. เพื่อศึกษาสภาพปัจจุบัน และความต้องการของผู้สูงอายุในการพัฒนาศูนย์การเรียนรู้เศรษฐกิจพอเพียงและเกษตรทฤษฎีใหม่ มหาวิทยาลัยราชภัฏกาแพงเพชร แม่สอด ให้เป็นแหล่งเรียนรู้ที่ยั่งยืน พบว่า พื้นที่บริเวณด้านหลังของมหาวิทยาลัยราชภัฏกาแพงเพชร แม่สอด มีความเหมาะสมจึงได้ดำเนินการปรับปรุงพื้นที่จำนวน 14 ไร่เศษ โดยได้รับความสนับสนุนเครื่องจักรกลจากหน่วยพัฒนาการเคลื่อนที่ 33 ช่วยเหลือในการปรับปรุงพื้นที่ โดยในระยะแรกนั้นนอกจากจะทำการปรับพื้นที่แล้วยังได้ขุดสระน้ำพื้นที่ประมาณ 3 ไร่ อีกทั้งยังก่อสร้างอาคารอเนกประสงค์ชั่วคราวไว้หนึ่งหลัง โดยตั้งชื่อศูนย์แห่งนี้ว่า “ศูนย์การเรียนรู้ตามแนวปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียงและเกษตรทฤษฎีใหม่” ปัจจุบันศูนย์การเรียนรู้ตามแนวปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียงและเกษตรทฤษฎีใหม่ มหาวิทยาลัยราชภัฏกาแพงเพชร แม่สอด ได้มีการพัฒนาปรับปรุงไม่ว่าจะเป็นด้านโครงสร้างพื้นฐานและด้านการให้บริการวิชาการ

2. เพื่อพัฒนารูปแบบแหล่งเรียนรู้ที่ยั่งยืนด้านเศรษฐกิจพอเพียงที่เหมาะสมกับผู้สูงอายุ โดยใช้ศูนย์การเรียนรู้เศรษฐกิจพอเพียงและเกษตรทฤษฎีใหม่ มหาวิทยาลัยราชภัฏกาแพงเพชร แม่สอด พบว่า รูปแบบของการพัฒนาศูนย์การเรียนรู้เศรษฐกิจพอเพียงและเกษตรทฤษฎีใหม่ มหาวิทยาลัยราชภัฏกาแพงเพชร แม่สอด ให้เป็นแหล่งเรียนรู้ที่ยั่งยืนสำหรับผู้สูงอายุ มีการสร้างรูปแบบโดยการแบ่งฐานการเรียนรู้ออกเป็น 7 ฐาน ได้แก่ 1. ฐานศาสตร์พระราชชา เป็นฐานการเรียนรู้เกี่ยวกับการน้อมนำหลักการทำงานตามศาสตร์พระราชชา เข้าใจ เข้าถึง พัฒนา เป็นวิธีการแห่งศาสตร์พระราชชาเพื่อการพัฒนาที่ยั่งยืน ที่พระบาทสมเด็จพระปรมินทรมหาภูมิพลอดุลยเดชทรงใช้เป็นวิธีการทรงงานมาตลอด รัชสมัย โดยจัดแสดงในลักษณะของนิทรรศการกึ่งถาวร 2. ฐานคนมีน้ำยา เป็นฐานการเรียนรู้ที่สอนและสาธิตวิธีการทำน้ำยาอเนกประสงค์ เพื่อเป็นการเพิ่มรายได้และลดรายจ่ายในครัวเรือนผลิตภัณฑ์ที่ใช้ในครัวเรือนที่สามารถผลิตได้ด้วยตนเอง โดยใช้วัสดุอุปกรณ์ที่หาได้ง่ายในท้องถิ่น เช่น การทำสบู่ก้อน สบู่เหลว น้ำยาล้างจาน น้ำยาซักผ้า หรือน้ำยาทำความสะอาดต่าง ๆ เป็นต้น 3. ฐานปุ๋ยและน้ำหมักชีวภาพ เป็นฐานการเรียนรู้ที่มีการผลิตและสาธิตการทำน้ำหมักชีวภาพ ซึ่งเป็นของเหลือใช้น้ำตาล ที่มีทั้งจุลินทรีย์และสารอินทรีย์ที่เป็นประโยชน์ต่อการเพาะปลูก เป็นส่วนประกอบหนึ่งของน้ำยาอเนกประสงค์ สูตรชีวภาพ ซึ่งสามารถนำมาใช้ในชีวิตประจำวันได้ทุกครัวเรือน 4. ฐานคนมีพลัง เป็นฐานการเรียนรู้ที่มี การศึกษา ค้นคว้า ทดลอง พัฒนา และสาธิต ตลอดจน ส่งเสริมและเผยแพร่ผลงานทดแทน 5. ฐานผักเป็นยา เป็นฐานการเรียนรู้เกี่ยวกับการแลกเปลี่ยนเรียนรู้ สาธิตการปลูก วิธีการดูแล และการนำไปใช้ประโยชน์ ของ พืช/ผัก/สมุนไพรในท้องถิ่นอย่างถูกต้องและเกิดประโยชน์สูงสุด 6. ฐานหมอดิน เป็นฐานการเรียนรู้ที่มีการให้ความรู้ สาธิตวิธีการการเลี้ยงการดูแลรักษา รวมไปถึงประโยชน์ของไส้เดือน โดยที่ไส้เดือนเป็นสิ่งมีชีวิตที่มีอยู่ในระบบนิเวศ มีความสามารถในการปรับสมดุลระบบธรรมชาติได้ และมีประโยชน์ในเชิงพาณิชย์ได้เช่นกัน และ 7. ฐานจักสานงานฝีมือ เป็นฐานให้ความรู้ สาธิต และแลกเปลี่ยนประสบการณ์ในเรื่องของงานจักสาน โดยการใช้ความรู้จากภูมิปัญญาท้องถิ่น และการฝึกฝน มาประยุกต์ปรับใช้ให้สอดคล้องกับบริบท และความต้องการของสังคมในปัจจุบัน เพื่อเป็นการถ่ายทอดภูมิปัญญา ส่งผลถึงการอนุรักษ์ศิลปวัฒนธรรมด้านงานจักสานให้คงอยู่ตลอดไป

3. เพื่อประเมินความพึงพอใจรูปแบบแหล่งเรียนรู้ที่ยั่งยืนด้านเศรษฐกิจพอเพียงที่เหมาะสมกับผู้สูงอายุ โดยใช้ศูนย์การเรียนรู้เศรษฐกิจพอเพียงและเกษตรทฤษฎีใหม่ มหาวิทยาลัยราชภัฏกาแพงเพชร แม่สอด พบว่า การประเมินความพึงพอใจที่มีต่อรูปแบบของการพัฒนาศูนย์การเรียนรู้เศรษฐกิจพอเพียงและเกษตรทฤษฎีใหม่ มหาวิทยาลัยราชภัฏกาแพงเพชร แม่สอด ให้เป็นแหล่งเรียนรู้ที่ยั่งยืนสำหรับผู้สูงอายุ โดยมีการประเมิน 3 ด้าน ได้แก่ 1. ด้านรูปแบบของฐานการเรียนรู้ 2. ด้านสื่อที่ถ่ายทอดความรู้ฐานการเรียนรู้ และ 3. ด้านสถานที่จัดฐานการเรียนรู้ พบว่า ฐานการเรียนรู้ที่ผู้สูงอายุพึงพอใจมากที่สุด คือ ฐานผักเป็นยา

(\bar{x} = 4.13) รองลงมาคือ ฐานปุ๋ยและน้ำหมักชีวภาพ (\bar{x} = 4.09) ฐานคนมีพลัง (\bar{x} = 3.98) ฐานศาสตร์พระราชา (\bar{x} = 3.95) ฐานจักสานงานฝีมือ (\bar{x} = 3.86) และมีความพึงพอใจต่อฐานคนมีน้ำยาและฐานหมอดิน (\bar{x} = 3.79) ตามลำดับ

การอภิปรายผล

การวิจัยเรื่องรูปแบบการพัฒนาศูนย์การเรียนรู้เศรษฐกิจพอเพียงและเกษตรทฤษฎีใหม่มหาวิทยาลัยราชภัฏกาแพงเพชร แม่สอด ให้เป็นแหล่งเรียนรู้ที่ยั่งยืนสำหรับผู้สูงอายุในตำบลแม่ปะ อำเภอแม่สอด จังหวัดตาก ผู้วิจัยสามารถอภิปรายผลการวิจัยได้ดังนี้

1. สภาพทั่วไปในปัจจุบันของศูนย์การเรียนรู้ฯ เป็นศูนย์ให้บริการทางวิชาการแก่นักศึกษาและชุมชนท้องถิ่นรวมถึงประชาชนทั่วไปที่สนใจ โดยการสืบสานงานโครงการอันเนื่องมาจากพระราชดำริ ที่เกี่ยวเนื่องกับปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียง เพื่อการพัฒนาอย่างยั่งยืน ภายในศูนย์การเรียนรู้ฯ มีการดำเนินงานกิจกรรมการเรียนรู้ที่สำคัญ ได้แก่ เป็นแหล่งเรียนรู้ที่ใช้ในการบูรณาการกับการเรียนการสอน เป็นแหล่งฝึกปฏิบัติงานของนักศึกษาและประชาชนโดยทั่วไป เป็นแหล่งเรียนรู้และสาธิตการผลิตอุปกรณ์ของใช้ เครื่องมือภายในครัวเรือนด้วยตัวเอง เป็นแหล่งสาธิตการปลูกผักปลอดสารพิษ สาธิตการผลิตปุ๋ยชีวภาพ สาธิตการปลูกผักไฮโดรโปนิคส์ และสาธิตในเรื่องสิ่งประดิษฐ์และประโยชน์ของพลังงานทดแทน ซึ่งสอดคล้องกับสุวดี วรวิทย์พินิต, และคณะ (2560, น.1657-1674) ได้วิจัยเรื่องการพัฒนา รูปแบบการจัดการศูนย์การเรียนรู้วิถีเมืองเพชร ตามปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียง จากการศึกษาข้อมูลพื้นฐานและความต้องการในการจัดตั้งศูนย์การเรียนรู้วิถีเมืองเพชร ตามแนวทางปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียง พบว่า การพัฒนาต้องดำเนินควบคู่ไปกับภูมิปัญญา ซึ่งเป็นความรู้ดั้งเดิมที่ประกอบไปด้วยคุณธรรม มีความสอดคล้องกับวิถีชีวิตดั้งเดิมของชาวบ้าน ไม่ได้แบ่งแยกเป็นส่วน ๆ โดยเห็นได้ว่าแหล่งเรียนรู้มีความสำคัญและมีบทบาทในการจัดการศึกษาองค์ความรู้ สร้างกระบวนการเรียนรู้ด้วยตนเองของผู้เรียน จัดทำหลักสูตร จัดทำสื่อ ส่งเสริมให้ผู้เรียนเกิดความต้องการเรียนรู้ ส่งเสริมสนับสนุนทรัพยากร รวมถึงประสานเชื่อมโยงให้สถานศึกษาและชุมชนมีความใกล้ชิดกัน ส่งผลให้เกิดการบูรณาการด้านการเรียนรู้ร่วมกันอย่างยั่งยืน จากการศึกษาความต้องการของผู้สูงอายุ พบว่า มีความต้องการพัฒนาให้เป็นศูนย์การเรียนรู้แบบมีส่วนร่วมกับชุมชนเพิ่มมากขึ้น เพื่อเป็นการสร้างความสัมพันธ์ระหว่างประชาชนในชุมชนกับสถานศึกษา ทำให้เกิดการแลกเปลี่ยนเรียนรู้ซึ่งกันและกัน ส่งผลถึงการสร้างรายได้ให้กับชุมชนท้องถิ่นโดยเฉพาะอย่างยิ่งผู้สูงอายุ เพื่อเป็นการพัฒนาศูนย์การเรียนรู้ฯ ให้เป็นแหล่งเรียนรู้ในการพัฒนาและต่อยอดผลิตภัณฑ์ชุมชน รวมไปถึงเป็นศูนย์กลางการจำหน่ายสินค้าหรือผลิตผลของผู้สูงอายุ สอดคล้องกับเด่นวิช ชูคันหอม และคณะ (2558, น.153-168) กล่าวว่า สภาพปัจจุบันของการมีส่วนร่วมพัฒนาแหล่งเรียนรู้แบบมีส่วนร่วมของชุมชนของสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษามหาสารคาม เขต 5 โดยรวมอยู่ในระดับมาก ความต้องการของชุมชนที่จะเข้ามามีส่วนร่วมในการพัฒนาแหล่งเรียนรู้ในสถานศึกษาในภาพรวมอยู่ในระดับมาก การวิเคราะห์ผลต่อระหว่างสภาพปัจจุบันกับความต้องการมีส่วนร่วมพัฒนาแหล่งเรียนรู้ มีค่าผลต่างมากอันดับหนึ่ง คือ ความต้องการร่วมนิเทศ กำกับติดตาม ประเมินผล การพัฒนาแหล่งเรียนรู้นอกสถานศึกษา โดยชุมชนมีความต้องการมีส่วนร่วมมากกว่าที่เป็นอยู่ในปัจจุบัน รวมถึงความต้องการที่จะให้มีการแลกเปลี่ยนเรียนรู้ระหว่างแหล่งเรียนรู้นอกสถานศึกษากับในสถานศึกษา

2. การพัฒนารูปแบบแหล่งเรียนรู้ที่ยั่งยืนด้านเศรษฐกิจพอเพียงที่เหมาะสมกับผู้สูงอายุ โดยใช้ศูนย์การเรียนรู้เศรษฐกิจพอเพียงและเกษตรทฤษฎีใหม่ มหาวิทยาลัยราชภัฏกาแพงเพชร แม่สอด มีการกำหนดรูปแบบของการพัฒนาศูนย์การเรียนรู้ฯ ให้เป็นแหล่งเรียนรู้ที่ยั่งยืนสำหรับผู้สูงอายุ โดยกำหนดจากผลการศึกษาความต้องการของผู้สูงอายุ มีการแบ่งฐานการเรียนรู้ ออกเป็น 7 ฐานการเรียนรู้ 1) ฐานศาสตร์พระราชา 2) ฐานคนมีน้ำยา 3) ฐานปุ๋ยและน้ำหมักชีวภาพ 4) ฐานคนมีพลัง 5) ฐานผักเป็นยา 6) ฐานหมอดิน 7) ฐานจักสานงานฝีมือ สอดคล้องกับสุวดี วรวิทย์พินิต และคณะ (2560, น.1657-1674) ได้ทำการวิจัยเรื่องการพัฒนา รูปแบบการจัดการศูนย์การเรียนรู้วิถีเมืองเพชรตามปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียง พบว่า การพัฒนารูปแบบมี

ความสัมพันธ์กับการทำมาหาเลี้ยงชีพ การทำงานร่วมกันในชุมชน การปฏิบัติศาสนา พิธีกรรมและประเพณี ซึ่งความรู้ที่จำเป็นต้องเป็นความรู้ที่มีคุณธรรม เมื่อผู้คนใช้ความรู้ที่สร้างขึ้นเพื่อสร้างความสัมพันธ์ที่ดีระหว่างคนกับคน คนกับธรรมชาติและคนกับสิ่งเหนือธรรมชาติ ความรู้เหล่านี้มีความเกี่ยวข้องกับการดำเนินชีวิต ตามรูปแบบของ PECHT Model โดยมี 5 องค์ประกอบย่อย ได้แก่ Participation (การมีส่วนร่วม) Evolution enough (ความพอเพียง) Technology (การนำเทคโนโลยีและหลักวิทยาศาสตร์มาปฏิบัติ) Community (ชุมชน) และ Harmony (ความกลมกลืน)

3. ผลการประเมินความพึงพอใจของผู้สูงอายุที่มีต่อรูปแบบแหล่งเรียนรู้ด้านเศรษฐกิจพอเพียงที่ยั่งยืนสำหรับผู้สูงอายุ ใน 7 ฐานการเรียนรู้ โดยมีการประเมิน 3 ด้าน จากผลการศึกษาความต้องการในการพัฒนา ได้แก่ 1) ด้านรูปแบบของฐานการเรียนรู้ 2) ด้านสื่อที่ถ่ายทอดความรู้ฐานการเรียนรู้ และ 3) ด้านสถานที่จัดฐานการเรียนรู้ ผลการประเมินโดยภาพรวมมีความพึงพอใจในระดับมาก โดยฐานการเรียนรู้ที่ผู้สูงอายุพึงพอใจมากที่สุดคือ ฐานผักเป็นยา แสดงถึงความพึงพอใจและความต้องการในการศึกษา แลกเปลี่ยนเรียนรู้เกี่ยวกับ วิธีการดูแล และการนำไปใช้ประโยชน์ของพืช ผัก สมุนไพรในท้องถิ่น สมุนไพรที่หายากและมีเฉพาะในแต่ละท้องถิ่น ภูมิปัญญาพื้นบ้าน และแพทย์แผนไทย เพื่อเป็นการถ่ายทอดและแลกเปลี่ยนความรู้อย่างถูกต้องและเกิดประโยชน์สูงสุด ซึ่งสอดคล้องกับพอเจตน ธรรมศิริขวัญ และคณะ (2561 น.87-97) ได้ทำการวิจัยเรื่อง การพัฒนารูปแบบการเรียนรู้ชุมชนเสมือนของศูนย์การเรียนรู้มะม่วงสำหรับวิสาหกิจผู้ผลิตมะม่วงเมืองแปดริ้วอำเภอบางคล้า จังหวัดฉะเชิงเทรา โดยมีการศึกษาความพึงพอใจต่อการเรียนรู้ชุมชนเสมือนของศูนย์การเรียนรู้มะม่วง พบว่าภาพรวมมีความพึงพอใจอยู่ในระดับมากที่สุด โดยมีการพิจารณาเป็นรายด้าน พบว่า ความพึงพอใจอยู่ในระดับมากที่สุด 2 ด้าน คือด้านคุณภาพของเนื้อหา และด้านการสนับสนุนการให้บริการใช้งาน รองลงมา ความพึงพอใจอยู่ในระดับมาก คือ ด้านการออกแบบและการจัดรูปแบบ ดังนั้น จึงมีแนวโน้มว่าสามารถนำรูปแบบการเรียนรู้ชุมชนเสมือนของศูนย์การเรียนรู้มะม่วงที่พัฒนาขึ้นในครั้งนี้ ไปใช้ในการสร้างนวัตกรรมต้นแบบการเรียนรู้ชุมชนเสมือนของศูนย์การเรียนรู้มะม่วงได้จริง รวมไปถึง สอดคล้องกับกัมยกร อัครรัตนการ (2561 น.142-156) ที่ได้ศึกษาเรื่อง การพัฒนารูปแบบการบริหารจัดการศึกษาศูนย์การเรียนรู้ตามหลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียง โดยมีการใช้หลักการบริหารจัดการศึกษา 6 ด้าน ได้แก่ 1) ด้านการเตรียมความพร้อมในหลักแนวคิดเศรษฐกิจพอเพียง 2) ด้านการจัดแหล่งเรียนรู้ ฐานการเรียนรู้ 3) ด้านการจัดกิจกรรมการเรียนรู้ 4) ด้านการจัดกิจกรรมส่งเสริมสนับสนุน 5) ด้านการสร้างอัตลักษณ์ของศูนย์การเรียนรู้ 6) ด้านการสร้างเครือข่ายขยายผล พบว่า ด้านที่มีค่าเฉลี่ยมากที่สุดคือ ด้านการจัดแหล่งเรียนรู้ ฐานการเรียนรู้ รองลงมาคือ ด้านการสร้างเครือข่ายขยายผล ด้านการสร้างอัตลักษณ์ของศูนย์การเรียนรู้ ด้านการเตรียมความพร้อมในหลักแนวคิดเศรษฐกิจพอเพียง ด้านการจัดกิจกรรมส่งเสริมสนับสนุน และด้านการจัดกิจกรรมการเรียนรู้ ตามลำดับ เพื่อให้เกิดการครอบคลุมในการบริหารจัดการศูนย์การเรียนรู้ที่จะสามารถตอบสนองความต้องการของคนในชุมชนท้องถิ่น ส่งผลถึงภาพรวมรวมในประเทศชาติต่อไป

ข้อเสนอแนะการวิจัย

1. ข้อเสนอแนะในการนำไปใช้

1.1 ควรมีการขยายขอบเขตการวิจัยให้ครอบคลุมชุมชนในระดับอำเภอ จังหวัด ภูมิภาค และระดับประเทศ

1.2 ควรมีการวิจัยเชิงลึกในเรื่องที่เกี่ยวข้องกับฐานการเรียนรู้เพื่อพัฒนาสู่การประกอบอาชีพรวมถึงแนวทางในการสร้างเครือข่ายศูนย์การเรียนรู้ตามแนวทางปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียงและเกษตรทฤษฎีใหม่และแหล่งเรียนรู้ชุมชนให้ครอบคลุมทั่วประเทศ

2. ข้อเสนอแนะในการวิจัยครั้งต่อไป

ควรรักษาถึงปัจจัยและแนวทางปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียงและเกษตรทฤษฎีใหม่ให้ครอบคลุมเพื่อการพัฒนาที่มากขึ้น

กิตติกรรมประกาศ

ฉบับนี้สำเร็จลุล่วงไปได้ด้วยดี เนื่องจากได้รับความร่วมมือและความอนุเคราะห์จากผู้มีส่วนเกี่ยวข้องได้แก่ คณะทำงานศูนย์การเรียนรู้เศรษฐกิจพอเพียงและเกษตร ทฤษฎีใหม่ มหาวิทยาลัยราชภัฏกาฬงเพชร แม่สอด องค์การบริหารส่วนตำบลแม่ปะ และหน่วยงานราชการที่เกี่ยวข้องกับการดูแลผู้สูงอายุในพื้นที่ตำบลแม่ปะ อำเภอแม่สอด จังหวัดตาก ผู้วิจัยหวังเป็นอย่างยิ่งว่าการวิจัยครั้งนี้จะเป็นประโยชน์และเป็นแนวทางในการพัฒนาศูนย์การเรียนรู้เศรษฐกิจพอเพียงและเกษตรทฤษฎีใหม่ มหาวิทยาลัยราชภัฏกาฬงเพชร แม่สอด ให้พร้อมสำหรับเป็นแหล่งเรียนรู้ตามแนวทางปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียงที่มีคุณค่าต่อการเรียนรู้มากยิ่งขึ้น สิ่งที่ผิดพลาดจากงานวิจัยในครั้งนี้ ผู้วิจัยขอน้อมรับไว้แต่เพียงผู้เดียว คุณค่าและประโยชน์ใดๆ ที่เกิดจากงานวิจัยฉบับนี้ ผู้วิจัยขอมอบให้แก่ผู้ที่ให้ความร่วมมือในการให้ข้อมูล และผู้ให้ความช่วยเหลือสนับสนุนในการทำวิจัยครั้งนี้

เอกสารอ้างอิง

- กัญญกร อัครรัตนกร. (2561). การพัฒนารูปแบบการบริหารจัดการศึกษาศูนย์การเรียนรู้ตามหลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียง. *Research and Development Journal Suan Sunandha Rajabhat University*, 10(2), 142-156.
- เด่นวิช ชูคันหอม, สุชาติ บางวิเศษ และฉลาด จันทสมบัติ. (2558). รูปแบบการพัฒนาแหล่งเรียนรู้แบบมีส่วนร่วมของชุมชนของสถานศึกษาสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาขอนแก่น เขต5. *วารสารศึกษาศาสตร์ มหาวิทยาลัยมหาสารคาม*, 9(ฉบับพิเศษ), 153-168.
- พอเจตน์ ธรรมศิริขวัญ, ประเวศ เชื้อวงษ์, เมธี พรหมศิลา, ชาญณรงค์ คำเพชร, สุจรรยา ธิมาทาน และทัศนีย์ พรเพิ่มทรัพย์. (2561). การพัฒนารูปแบบการเรียนรู้ชุมชนเสมือนของศูนย์การเรียนรู้มะม่วงสำหรับวิสาหกิจผู้ผลิตมะม่วงเมืองแปดริ้วอำเภอบางคล้า จังหวัดฉะเชิงเทรา. *วารสารชุมชนวิจัย*, 12(1), 87-97.
- มหาวิทยาลัยราชภัฏกาฬงเพชร แม่สอด. (2561). *รายงานประจำปี 2561 ศูนย์การเรียนรู้ตามแนว ปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียงและเกษตรทฤษฎีใหม่ มหาวิทยาลัยราชภัฏกาฬงเพชร แม่สอด*. ตาก: มหาวิทยาลัยราชภัฏกาฬงเพชร แม่สอด.
- มูลนิธิสถาบันวิจัยและพัฒนาผู้สูงอายุไทย. (2562). *สถานการณ์ผู้สูงอายุไทย พ.ศ.2561*. กรุงเทพฯ: พรินเทอริ.
- สำนักงานคณะกรรมการพัฒนาการเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติ. (2558). *ภาวะสังคมไทยไตรมาสสี่และภาพรวมปี 2558 ปี*. สืบค้นเมื่อ 2 ตุลาคม 2562, จาก <http://www.nesdb.go.th>
- สำนักงานคณะกรรมการพัฒนาการเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติ. (2559). *แผนพัฒนาเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติ ฉบับที่สิบสอง พ.ศ.2560-2564*. กรุงเทพฯ: สำนักนายกรัฐมนตรี.
- สุฤดี วรวิทย์พินิต, วรณวีร์ บุญคุ้ม และนรินทร์ สังข์รักษา. (2560). การพัฒนารูปแบบการจัดการศูนย์การเรียนรู้ วิถีเมืองเพชรตามแนวทางปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียง. *Veridian E-Journal, Silpakorn University ฉบับภาษาไทย สาขามนุษยศาสตร์ สังคมศาสตร์ และศิลปะ*, 10(2), 1657-1674.